

Kæru tit, sum eru komin her í kvøld. Tit, sum hyggja og lurta við hús

Kæri Bárður

Bárður Jákupsson telist millum royndastu og dugnaligastu málararar í Føroyum. Við eldhuga, kunnleika og ágrýtni hevur Bárður Jákupsson merkt føroyska mentanarpallin í meira enn eina hálva øld við einastandandi avrikum.

Bárður Jákupsson plagar ikki at kalla seg sjálvan listamann. Hann ger myndir. Hetta eru eyðmjúk orð frá einum av fremstu myndamakarunum í Føroyum, men tað er ein sannroynd, at Bárður Jákupsson er listamálari í orðsins rætta týdningi. Olja á lørift er hansara grundarlag. Orkumikla málningalagið er abstrakt, samstundis sum at tey rútmisku strokuni, lodrættu flatarnir og teir hegnisliga samansettu litirnir tykjast at vísa á náttúruna, sum vit hava kring okkum. Har er ein samanhangur millum frásøgn og abstraktión, og við tí málar hann fjallavisióinir.

Myndevnisliga taka málningarnir støði í føroyska landslagnum og øllum tí, sum hetta støðugt skiftandi veðurlagið og stórsliga náttúran hava givið Bárði Jákupsson frá barnsbeini; ørandi upplivingin at vera staddur í einum lítlum báti á sjónum og síggja klettastrondina daga upp móti himni. Hetta eru hugans landsløg. Bergið reisir seg á løriftinum og fyllir allan flatan. Tað verður viðgjørt og tulkað, soleiðis at málningarnir gerast eksistentiellir. Myndirnar stíga fram sum abstraktiónir yvir eitthvørt áður sansað og sannað. Tað eru innaru sjónir, sum lata seg upp fyri okkum og loyva okkum at leggja tað í verkið, sum fellur okkum í huga.

Um skapanargongdina sigur Bárður Jákupsson: “Ein handverkari skal vita, hvat hann ger. Um hann fer í gongd við at gera eitt borð, so skal tað blíva til eitt borð. Men tá mann arbeiðir við myndum, kann tað samanlíknast við, at ein snikkari fer í gongd við eitt borð, men endar við einum starahúsi. Tað er óvissan og tað, sum vísir seg á vegnum. Knappliga koma nýggj hugskot, og úrslitið verður ikki, sum tú hevði ætlað.”

Lodrætta landslagið er ein skipan av høgum og smølum flatum, sum umskarast við skákgangandi strokum. Summi strok líkjast kalligrafi og gerast eitt slag av haiku-yrkingum í málningunum. Rútmiska gongdin og lívsmátturin í kompositiónunum gera, at myndirnar eru fullar av orku og megri. Teir døkku og heitu jarðlitirnir eru væl umboðaðir. Onkuntíð prýða bjartir spektrallitir løriftið. Nýggjastu málningarnir eru ljósari og lættari. Bárður Jákupsson gagnnýtir sín stóra kunnleika um litir til at mála bráðrisnar myndir, soleiðis sum bert eitt rætt listafólk megnar.

Bárður Jákupsson er fjølbroyttur listamaður. Hann er málarari við stórum M, men hann hevur eisini gjørt eina rúgvu av vatnlitamyndum og prentum. Vatnlitamyndirnar eru klárar og sterkar.

Listamaðurin meistarar tøkna framúr og úrslitið er hareftir. Grafikkurin er stundum stórsligin, stundum einfaldur. Tilgongdin er livandi og frí. Har er ein friður og ein javnvág, ið loyvir okkum at dvølja í honum og tí, sum býr undir.

Bárður Jákupsson hevur gjørt fleiri stórar listprýðingar, millum annað á Barnadeildini, á Fróðskaparsetrinum og á Boðanesheiminum. Hann hevur myndprýtt hópín av bókum – bæði til vaksín, men so sanniliga eisini til børn. Bøkur, sum eg havi havt fragd av at lesa sum barn, sum eg nú havi fragd av at bera víðari. Og eitt er vist: vit vaksnu fáa fult so nógv burturúr hesum bókunum sum børnini.

Umfram t egnu listina er Bárður Jákupsson undangongumaður í føroyskum mentanarlívi, og við innliti og hugbinding hevur hann verið við til at menna føroyska myndlist. Hann er ein framúrskarandi mentanarmiðlari og hevur gjørt føroysku listina meira atkomuliga. Hann hevur havt eina ørgrynna av fyrilestrum, og hann hevur framleitt nógv tilfar, bæði um einstøk listafólk og føroyska list sum heild. Hann fekk mentanarvirðisløn M.A. Jacobsens fyri bókina um Mikines, og í 2016 kom stórsligna bókaverkið um William Heinesen sum myndlistamann. Bárður Jákupsson hevði ein týðningarmiklan leiklut í stovnanini av grafiska verkstaðnum Steinprent, ið er ein mentanardepil í føroyska listaumhvørvinum. Eisini uttanfyri landoddarnar ger hann vart við seg og hevur havt nógv framssýningar. Hann er ótolin av lyndi og, sum tit hoyra, dámar væl at hava nógv at gera.

Bárður Jákupsson hevur listina íborna. Pápi hansara var navnframi høvundurin Heðin Brú, og Bárður Jákupsson var borðin í heim í eitt listaligt og bókmentaligt umhvørvi, har mentanarfólk javnan gingu á gátt.

Bárður Jákupsson er útbúgvinn frá Hjørring Seminarium og málaraskúlanum á Kunstakademiinum. Í 1972 fekk hann bjóðað undirvísingarstarv í myndlist á Føroya Fólkaháskúla, og flutti heim til Føroya við konu síni Hervør Lutzen. Bárður Jákupsson gjørdist savnslærari á Føroya Fornminnissavni og var har í nógv ár. Í 1978 tók Bárður Jákupsson yvir, tá Janus Kamban fór frá sum savnsleiðari í Listaskálanum, og í 1989 varð hann settur í starv sum savnsstjóri á Listasavni Føroya, eitt starv hann røkti til 2003, tá ið hann tók stigið fult út og gjørdist yrkislistamaður burturav.

Bárður Jákupsson er ein listamaður í støðugari menning, og einki fær ein at hugsa um ein mann, ið er við at leggja frá sær. Árini eru vorðin 75, og Bárður Jákupsson er enn ein virkisfúsur maður, ið arbeiðir javnt og samt. Bæði málningar, vatnlitamyndir og prent bera boð um eina endurnýggjan og eitt framfýsni, sum er merkt av yvirskoti. Bárður Jákupsson er ein klassikari innan føroyska myndlist. Hann hevur ríkað føroyska list og mentan í ein mansaldur, og eg gleði meg til framhaldandi at fylgja við í hansara góða lívsverki. Til lukku, Bárður, til lukku til okkum øll.